

A KÉK VÉRCSE VÉDELME A PANNON RÉGIÓBAN

2006–2009

Fotó: Lóki Csaba

A LIFE Nature projekt (LIFE05 NAT/H/000122) összefoglaló jelentése

Projekt adatok

A kék vércse védelme a Pannon régióban
LIFE Nature projekt (LIFE05 NAT/H/000122)

Kedvezményezett:

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarország

Partnerek:

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarország

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarország

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarország

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarország

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Magyarország

Bihar Megyei Környezetvédelmi Ügynökség, Románia

Milvus Csoport – Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Románia

Támogatók:

Európai Bizottság LIFE Nature alapja

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Magyarország

A pályázat összköltségvetése: 1 546 580 Euró

Támogatás a LIFE Nature alapból: 50%

A pályázat időtartama: 2006. 01. 01.–2009. 12. 31.

Mi a Natura 2000?

A Natura 2000 az Európai Unió ökológiai hálózata. Célja az európai jelentőségű természeti területek kijelölésén keresztül az Európára jellemző élővilág sokszínűségének fenntartása, megőrzése. A kijelölés alapja az Unió két alapvető természetvédelmi jogszabálya, az ún. Madárvédelmi, illetve Élőhelyvédelmi Irányelv (79/409/EEC és 92/4/EEC) és a tagállamokra vonatkozó egységes szempontrendszer. A Natura 2000 hálózat területeinek kezelését, hasznosítását a tagállamok nemzeti szinten szabályozzák

Mi a LIFE?

A LIFE mozaikszó az Európai Unió környezetvédelmi politikáját támogató pénzügyi eszközt fedti. Ez nem más, mint egy pénzügyi alap, melyet 1992-ben hoztak létre közösségi érdekű természet- és környezetvédelmi programok támogatására. A LIFE Nature keretében megvalósuló programok a Madárvédelmi és az Élőhelyvédelmi Irányelvek által előírt és kötelezően kialakítandó Natura 2000 hálózat területeinek hatékonyabb védelmét hivatottak elősegíteni, megalapozni.

Miért fontos a kék vércsék védelme?

– összefoglaló –

A kék vércse állománya Magyarországon csak úgy, mint elterjedési területének nagy részén, fokozatosan csökken, ezért 2006. január 1-től az Európai Unió támogatásával a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság koordinálása alatt komplex védelmi program indult e veszélyeztetett faj egymással szoros kapcsolatban álló magyar és nyugat-romániai állományának növelése és hosszú távú fenntartása érdekében. A program célja, hogy biztosítsa a Pannon biogeográfiai régió állományának növekedését és megalapozza a további védelmi munkákat, így a faj hosszú távú megóvását. Az Európai Unióban a Pannon régió a kék vércsék legfontosabb költőhelye. Az itt költő állományt az utóbbi évtizedekben kedvezőtlen irányú változások érték, melyek mögött többnyire közvetlen vagy közvetett emberi hatások mutathatók ki. Ennek a sok tekintetben egyedülálló fajnak a fennmaradását többek között a megfelelő költőhelyek számának csökkenése, eltűnése veszélyezteti. Hasonló a helyzet táplálkozóhelyeik tekintetében is. Az elektromos vezetékek okozta áramütés, illetve gépjárművekkel történő ütközés a vércsék sérüléséhez, elhullásához vezet. Ősszel kezdődő vándorlásuk sem kockázatoktól mentes: a Mediterrán régióban sokszor tömegesen esnek áldozatul orrvadászoknak. A természetvédelmi szakemberek célja felderíteni, rangsorolni e tényezőket, és megfelelő stratégia kidolgozásával megakadályozni, illetve megszüntetni a veszélyforrásokat. Ezért aktív védelmi intézkedésekre volt szükség. Költőterületükön a költésre alkalmas facsoportok kialakítása, védelme, költőládák kihelyezése, és a természetes fészkelési lehetőséget biztosító vetésivarjú-telepek megőrzése volt a legfontosabb. Másrészt kutatásokra is szükség volt, hogy a kék vércsék élőhelyhasználatával, táplálkozási és vonulási szokásaival kapcsolatos ismereteinkben létező fehér foltokat naprakész adatokkal töltsük

Fotó: Máté Bence

Kék vércse hím

ki. Ez elengedhetetlen a madarak életfeltételeinek, környezeti szükségleteinek jobb megértéséhez. Miközben a szakemberek a problémákra keresték a megoldást, nem maradt el a nagyközönség tájékoztatása sem. A projekt utolsó éve egyben a kék vércse és a vetési varjú éveként került meghirdetésre. Különösen sokat segíthetnek a kék vércse élőhelyét jelentő mezőgazdasági területeken gazdálkodók, ezért az érintett térségekben felvettük a kapcsolatot velük és megnyertük a szaktárca együttműködését is. Az utóbbi évek kékvércse-védelmi erőfeszítései látványos sikereket hoztak. A LIFE program időszakában a Pannon régió kékvércse-állománya fokozatosan növekedett. Az aktív védelem mellett ez a kedvező időjárási és táplálékviszonyoknak is köszönhető volt. A kék vércsék mozgáskörzetére, különösen telelőhelyükre vonulására a tudomány legfrissebb eszközeinek felhasználásával sikerült fényt deríteni. A faj hosszú távú védelmének érdekében nemzetközi összefogást kezdeményeztünk. Szakmai tapasztalatainkat ez által a Pannon régió túl költőterületekre is kiterjeszthetjük.

Vetési varjú, kék vércse

VETÉSI VARJÚ

A vetési varjú (*Corvus frugilegus*) telepesen költ, facsoportok, ligetek fáin vékony ágakból építi fészkeit. A szántásokban a hanyagul, sekélyen vetett magok kiforgatásával károkat okoz, de a különböző bogarak, férgek elfogyasztásával hasznos is hajt a mezőgazdaságnak.

A múlt században kártétele miatt kíméletlenül irtották, így száma jelentősen megfogyatkozott és egyre több varjútelep jelent meg az emberi településeken. Állománya húsz év alatt 90%-kal csökkent, mára alig 30 000 pár költ Magyarországon és mintegy 8-9000 pár maradt Nyugat-Románia természetközeli élőhelyein.

A varjú a kék vércse védelmének szempontjából kulcsfontosságú faj, mivel utóbbi – a többi sólyomféléhez hasonlóan – nem épít fészket. Mivel mindkét faj telepesen költ, a varjúkolóniák a vércsék legfontosabb természetes fészkelőhelyei.

Fotó: Lóki Csaba

A vetési varjú állománycsökkenése miatt Magyarországon védett, és Romániában sem vadászható a költési időszakban. A télen mindenhol megjelenő varjú tömegek megtévesztőek; ezek tavasszal visszatérnek az ukrán és orosz költőterületekre.

KÉK VÉRCSE

A kék vércse (*Falco vespertinus*) kis termetű, vonuló ragadozó madár. Régiókban áprilistól októberig tartózkodik. A hímek, a tojók, valamint a fiatal egyedek mind eltérő színezetűek. Az IUCN Vörös listáján a közel veszélyeztetett fajok között szerepel, hazánkban és Romániában is fokozottan védett. Állománya az elmúlt húsz évben több mint 50%-kal csökkent. Az átfogó védelmi program indulásakor 2006-ban Magyarországon 558, Nyugat-Romániában 180 pár volt ismert.

Fotó: Lóki Csaba

A hím kék vércsék teste nagyrészt kékes-szürke, míg a tojók feje, mell- és hastájéka okker színű, hátuk kék alapon feketén sávozott.

Elterjedés és élőhely

Költőterülete Közép-Európától Kazahsztán keleti határáig húzódik. Az alacsony tengerszint feletti magasságban elterülő sztyeppék és az azokat környező mezőgazdasági területek jellegzetes fészkelője. A Pannon régiót költőterülete nyugati határának tartjuk.

Költés

Egyetlen ragadozó madarunk, mely természetes telepeken költ. Fészket nem épít, elsősorban a vetési varjú kolóniák üres fészkeit foglalja el. Magányosan, ún. szoliter módon is költ, főleg szarkafészkekben. Szívesen foglalja el a számára készített mesterséges költőládákat vagy fészektálcákat is.

A költés körülbelül 4 hétig tart, a tojók és hímek egyaránt kotlanak. Mindkét szülő eteti a fiókákat, melyek egy hónap alatt válnak röpképesé és további 2 hét után önállóvá. Ezt követően elhagyják a költőhelyet és visszatérnek nomád életmódjukhoz.

Fotó: Solt Szabolcs

A kék vércsék a késői fészkelők közé tartoznak: 3-4 (ritkán 5) téglavörös tojásukat május-júniusban rakják le.

Fotó: Marik Pál

A pannon pusztákon költ az Európai Unió kékvércse-állományának túlnyomó többsége

Táplálkozás

A kék vércse főként rovarokkal táplálkozik, nagy számban fogyaszt sáskákat, szöcskéket, szitakötőket és különböző bogárfajokat is. A gerinces állatok közül kisméretűeket, gyíkokat és barna ásóbékát, ritkán kis termetű madarakat is zsákmányol.

Őszi gyülekező időszak és vonulás

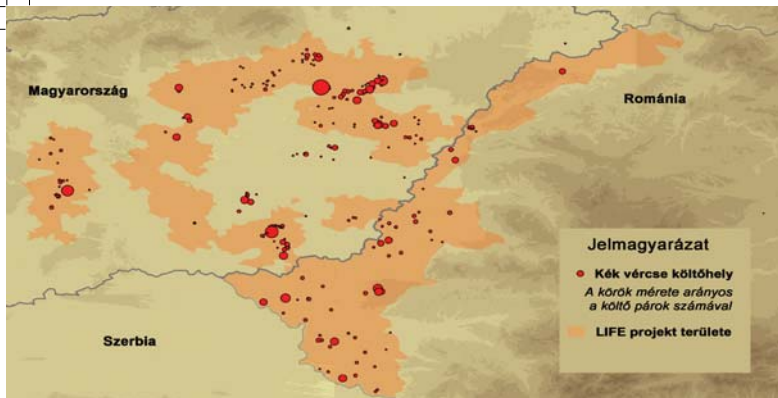
A kék vércsék a nyárutót a vonulásra való felkészüléssel töltik. Napközben kis csapatokban táplálkoznak, melyek alkonyatkor közös éjszakázóhelyeken gyűlnek össze. Az esti órákban egy-egy nyugalmas facsoportban akár több ezer madár is megfigyelhető. Az éjszakázóhelyekre hagyományosan évről-évre visszatérnek a madarak.

A kék vércsék a telet Afrika déli részének szavannáin töltik. Az őszi hónapokban – elsősorban a fiatalok – nagy területeket is bejárhatnak, mielőtt dél felé veszik útjukat. Egyes években inváziószerűen lepik el Nyugat-Európát. A Pannon régióban jelölt első éves madarak előkerültek már Oroszországból, Svédországból, Norvégiából, Belgiumból és Csehországból is.

A kék vércse hosszú távú vonuló: eurázsiai költőterületét (piros) és afrikai telelőterületét (kék) több mint 7000 kilométer választja el egymástól

Kék vércse költőhelyek a LIFE programterületen

A kék vércsét veszélyeztető tényezők

Költőhelyek számának csökkenése

A pusztai élőhelyeken legális és illegális fakivágások következtében megfogyatkoztak a facsoportok. A vetésivarjú-állomány csökkenése jelentős fészkelőhelyhiányt idézett elő a megfelelő kék vércse-élőhelyeken. A program indulásakor Romániában egész évben vadászható volt a vetési varjú.

Fotó: Nagy Attila

Nyugat-Romániában a legfontosabb varjútelepek a kőzutam menti fasorokba szorultak.

Fotó: Máté Bence

A kék vércse a háborítatlan pusztaterületek jellegzetes költő madara

Élőhelyek átalakulása, leromlása

A modern mezőgazdasági technikák terjedése nem kedvez az élővilág sokszínűségének, így a kék vércséknek sem.

Áramütés

Az élőhelyeket behálózó közepesfeszültségű szabadvezetékek áramütéssel fenyegetik a madarakat.

Nyest predáció

A kék vércse költőtelepein feltűnő nyest akár a teljes telep költési sikerét veszélyeztetheti a tojások és fiókák elpusztításával.

Illegális lelövés

Kék vércséinket az illegális lelövés elsősorban vándorútjuk során, a dél-európai országokban veszélyezteti. A vonulási útvonalak ismerete nélkül azonban a célzott védelmi intézkedések végrehajtása lehetetlen.

Fotó: Máté Bence

Kirepült fiókáit etető kék vércse tojó

A program célja és tevékenységei

A LIFE program legfőbb célja a Pannon régióban költő kékvércse-állomány csökkenésének megállítás volt. Ennek megvalósítása érdekében az alábbi tevékenységeket végeztük:

A biztonságos költőhelyekért

- rendszeresen ellenőriztük a költőtelepeket, 14 esetben indítottunk eljárást illegális fakivágások ügyében
- 3400 költőládát helyeztünk ki vércsék számára
- 34 új facsoportot telepítettünk
- Romániában az út menti fasorok madárbarát hasznosításának érdekében kezelési tervet készítettünk
- összesen 26 fórumon vitattuk meg a gazdálkodókkal a vetési varjú helyzetét
- kezdeményeztük a vetési varjú költési időszakban való védelmét Romániában
- összesen 30 helyszínen állítottunk fel a két fajt bemutató tájékoztató táblákat

A megfelelő táplálkozó területekért

- 49 kék vércse zsákmányszerzési szokásait vizsgáltuk rádiótelemetriás módszerrel, hogy tudományosan megalapozzuk az élőhelyvédelmi előírásokat
- kékvércse-barát agrártámogatási célprogramot dolgoztunk ki, amit a két ország illetékes minisztériumai beépítettek a 2009–2013 közötti időszakra vonatkozó agrártámogatási rendszerbe

Az akadálymentes égboltért

- együttműködési megállapodásokat kötöttünk az áramszolgáltatókkal és beszereztük a kritikus elektromos vezetékszakaszok szigeteléséhez szükséges anyagokat

A sikeres költésekért

- folyamatosan nyomon követtük mindkét faj költőállományát, illetve szinkronszámlálást tartottunk a kék vércsék őszi gyülekezőhelyein

Az élőhelyhasználat felmérése rádiótelemetriával

- a veszélyeztetett költőtelepeken folyamatosan csapdázunk, illetve riasztottuk a nyestet

A hosszú távú védelem megalapozásáért

- A gyülekezők körüli táplálkozó területek kiterjedésének megismeréséhez és a vonulási útvonal feltérképezéséhez 8 ivarérett tojóra szereltünk műholdas jeladót, illetve további 20 egyedre rögzítettünk geolokátort
- Az el- és bevándorlás valamint a túlélés vizsgálatához több mint 3000 kék vércsét láttunk el egyedi azonosítást biztosító színes gyűrűkkel
- létrehoztuk a program háromnyelvű internetes honlapját. Folyamatosan tájékoztattuk a médiát a projekt alakulásáról, készítettünk egy ismeretterjesztő filmet a két fajról.
- levelező listát hoztunk létre, ahol külföldi szakemberekkel folytatunk párbeszédet a faj védelméről. Nemzetközi konferencián mutattuk be a program eredményeit, illetve kidolgoztuk a kék vércse európai fajmegőrzési tervét.

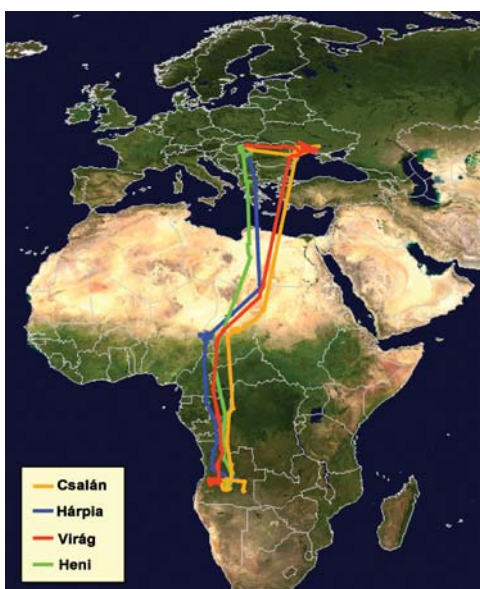

Eredmények

A védelmet megalapozó új ismeretek

- A költés során a kék vércse hímek vadászterülete 1000-4000 ha, a tojóké ennek mindössze egytizede. Sikeres vadászatuk elsősorban a növényzet magasságától és nem az élőhelytípustól függ.
- A kék vércsék gyülekezésük időszakában mintegy 40-50 km²-es körzetben táplálkoznak. Ilyenkor sokat vadásznak a levegőben, rajzó rovarokat zsákmányolva.
- A Pannon régióban a program során 10 nagy jelentőségű, korábban ismeretlen gyülekezőhelyet sikerült felderíteni. Az éjszakázóhelyeken egy időpontban számlált egyedek összlétszáma meghaladta a 9000 példányt.
- A műholdas jeladókkal felszerelt kék vércsék adatai alapján meghatároztuk az őszi vonulási útvonalat (ld. a térképet). Kiderült, hogy októberben két-három hét alatt 7000 km-t tesznek meg a madarak az angolai telelőterületig, sokszor éjjel-nappal repülve. A Földközi-tengert és a Szaharát egyhuzamban is képesek átrepülni és hosszú távon a napi 400 kilométeres átlagot is tartani tudják.

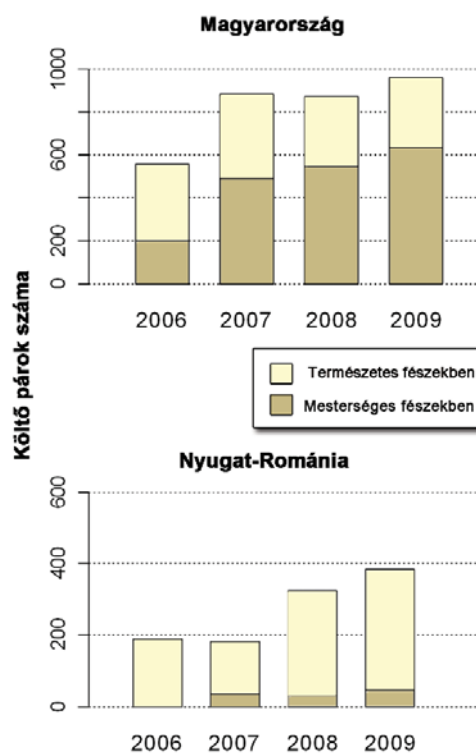
A világon első alkalommal, műholdas jeladóval felszerelt kék vércsék útját követhettük nyomon a www.falcoproject.hu honlapon.

A költő párok számának növekedése

A kihelyezett műfészkek a programidőszak végére a kékvércse-állomány fontos költőhelyeivé váltak. A program indulásakor 558 kékvércse-párt tartottunk számon Magyarországon, 180 párt pedig Nyugat-Romániában.

A négy év során a műfészkekben költő kék vércsék száma fokozatos növekedést mutatott. Különösen látványosak a magyarországi eredmények, ahol a vetésivarjú-telepek hiánya korábban jelentősen korlátozta a megtelepedő párok számát. A 2007–2009 közötti időszakban az időjárási- és táplálékviszonyok is kedveztek a kék vércséknek; a költő párok több mint 80%-a évente átlagosan 3 fiókat nevelt fel sikerrel.

Mindezek hatása összeadódott a védelmi intézkedésekével és négy év alatt jelentős állománynövekedés következett be (ld. az ábrát). 2009-ben már 963 kékvércse-párt ismertünk Magyarországon, míg Nyugat-Romániában 383 párt.

A kékvércse-állomány alakulása a program során

Fotó: Palatitz Péter

A kékvércse-állomány stabilizálódásához nagyban hozzájárultak a varjúfészkeket helyettesítő műfészkek.

Az első lépések a kékvércse-barát gazdálkodásban

Az élőhelyek javítása érdekében 2009–2013 között Magyarországon 2300 hektár Érzékeny Természeti Területen olyan mezőgazdasági beavatkozásokért kapnak támogatást a pályázó gazdák, melyek a kék vércsék élőhelyi igényeivel is összhangban vannak.

Romániában kísérleti jelleggel bevezetésre kerültek a gazdálkodóknak járó agrár-környezetvédelmi támogatások. Javaslatunkra a három kijelölt célfa közé a kék vércse is bekerült.

Fotó: dr. Hanyecz Katalin

A gyepek extenzív legeltetése biztos táplálkozó területeket nyújt a kék vércsék és a vetési varjak számára

Fotó: Máté Bence

A színes gyűrűkkel jelölt madarak egyedileg azonosíthatóak

Fotó: Solt Szabolcs

Műanyag szigetelők védik a madarakat az áramütéstől

Csökcent az áramütés veszélye

A főbb kék vércse költő- és vonulóhelyek 4 kilométeres körzetében mintegy 400 km közepfeszültségű oszlopszakaszt sikerült madárbaráttá alakítani. Romániában javaslatot tettünk továbbá az előnyben részesítendő madárbarát oszlopfej-típusokra.

A jövő természetes költőhelyeiért

Romániában törvénymódosítási javaslatunknak köszönhetően 2007-től kezdődően a vetési varjú a költési periódusban védett lett.

Az érdekcsoportokkal konzultálva kialakítottuk a Vetési varjú konfliktuskezelési tervet, melyet az illetékes minisztériumok is elfogadtak, és amelynek megvalósulása középtávon a vetésivarjú-állomány stabilizálódását eredményezheti.

Reményeink szerint sok emberrel megismertettük e gyönyörű és különleges madarak együttes védelmének fontosságát.

Az MME 2009. év madarai kampány népszerűsítő kiadványai

Védelem a LIFE program után

Az Európai Bizottság és a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KvVM) támogatásával futó kékvércse-védelmi program 2009. december 31-én lezárult. Eredményeink magukért beszélnek, azonban a védelmi munkák nem fejeződnek be. Célunk, hogy az emberi gondoskodástól függő mesterséges telepeket ismét felváltsák a vércsék és varjak közös otthonai: a varjútelepek.

Ennek érdekében a program résztvevői a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) koordinálásával a következő tevékenységeket folytatják:

- a létrehozott mesterséges költőládatelepek ellenőrzése, karbantartása, fejlesztése
- éves monitoring a vetési varjú és a kék vércse költőállományaira vonatkozólag, illetve heti szinkronszámlálások a kék vércsék őszi gyülekezőhelyein
- vetésivarjú-telepek ellenőrzése, az illegális fakivágások visszaszorítása
- a Vetési varjú konfliktuskezelési terv gyakorlati alkalmazása, megvalósítása
- a területileg illetékes áramszolgáltatókkal kötött együttműködés fenntartása

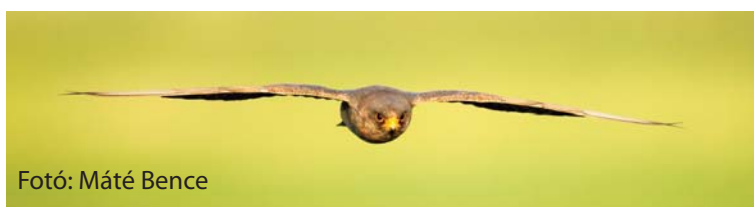

Fotó: Máté Bence

Fotó: Palátitz Péter

- a média folyamatos tájékoztatása, valamint a program honlapjának frissítése az aktuális hírekről, eredményekről
- a nemzetközi párbeszéd folytatása a levelezőlistán a kék vércse globális védelméről
- a műholdas jeladóval felszerelt egyedek nyomon követése, a geolokátorral felszerelt madarak lehetőség szerinti visszafogása, az egyedi azonosítást biztosító színes gyűrűs jelölés folytatása.

Fotó: Máté Bence

Köszönetnyilvánítás

Végezetül, a szerzők nevében köszönettel tartozunk mindazoknak a munkatársaknak és önkénteseknek, akik munkájukkal nagymértékben hozzájárultak a projekt megvalósításához, eredményeinek eléréséhez, és akik nélkül nem lehetett volna sikeres a kék vércsék védelmét célzó tevékenységünk. Ide tartoznak a projektpartnerek, nemzeti parkok munkatársai, akik elsősorban a terepi munkákban működtek közre, valamint a gyűrésben, nyomkövetésben, táplálékvizsgálatokban résztvevő kutatók és szakdolgozók. Szeretnénk kiemelni közülük *Bánfi Péter, dr. Erdélyi Károly, Kotymán László, Neidert Dóra* és *Samuné Kvasz Tünde* nevét. Köszönet illeti még az ismeretterjesztésben közreműködőket is.

Fotó: Palatitz Péter

Szakmai munkatársak:

Andreea Sandu, Arthur Botoş, Babos Krisztina, Bagyura János, Baki Zsuzsanna, Balázs István, Balczó Bertalan, Barcánfalvi Péter, Barczi Attila, Barkóczi Csaba, Bártol István, Bodnár Mihály, Bogdan Seculici, Borbáth Péter, Boruzs András, Borza Sándor, Böde Ágnes, Brányi Krisztián, Buzás Anita, Călin Mocan, Cosmin Ovidiu Manciu, Czifrák Gábor, Czirák Zoltán, Csáki Imre, Csaplár Károly, Csép Antal, Csonka Péter, Daniela Vaida, Daróczy Szilárd, Dăescu Ovidiu Constantin, Deák Borbála, Demeter Iván, Dietrich Ristow, Dobrosi Dénes, Donkó Károly, Dudás Miklós, Duska József, Engi László, Eugen Petrescu, Fajka Diána, Fanaczán Anikó, Fatér Imre, Felicia Meleru, Ferencz Attila, Forgách Balázs, Fülöp Gyula, Fűri András, Gombkötő Péter, Görögh Zoltán, Gyékény Gertrúd, Halmos Gergő, Harangi Sándor, Haraszthy László, Harsányi Dezső, Hegyeli Zoltán, Hegyi Zoltán, Horváth Anett, Horváth Éva, Horváth Márton, Juhász Tibor, K. Szabó Attila, Kalán Józsefné, Kállay György, Kálmánczi Anna, Karcza Zsolt, Katona József, Kazi Róbert, Kelemen Atilla, Kelemen A. Márton, Kecskés József, Kepes Zsolt, Kiss Anita, Kiss Róbert, Kleszó András, Kocsis Péter, Kókai Károly dr., Kókay Szabolcs, Komáromi István Sándor, Komoly Tamás, Konyhás Sándor, Kopena Renáta, Korodi Attila, Kovács András, Kovács Anikó, Kovács Sándor, Kovács Szilvia, Kozma Péter, Kökény Ildikó, Krausz Zsófia, Králl Attila, Kristóf Dániel, Lehoczki Róbert, Lengyel Tibor, Lóki Csaba, Lóránt Miklós, Lovászi Péter, Luca Andrei Dehelean, Marik Pál, Marton Dániel, Máté Bence, Mészáros Csaba, Mezei János, Milca Petrovici, Molnár István Lotár, Monika Ciupleu, Monoki Ákos, Mucsi Gábor, Nagy Bálint, Nagy István, Nagy Károly, Nagy László, Nagy Tamás, Nagy Viktória, Nemes László, Németh Ákos, Ócsai Péter, Olasz Csaba, Orbán Zoltán, Ölvedi Szilárd, Őze Péter, Papp Katalin, Papp Tamás, Peti Erzsébet, Petrovics Zoltán, Pigniczki Csaba, Pogonyi Ágnes, Prommer Mátyás, Puskás László, Rév Szilvia, Sági Oszkár, Sashalmi Éva, Sándor István, Schmidt András, Sebastian Bugariu, Sereg György, Seres Nándor, Sipos Hajnalka, Sipos Katalin, Soltész Zoltán, Spakovszky Péter, Szabó Attila, Szabó Máté, Szalai Gábor, Szabó D. Zoltán, Szelényi Balázs, Széll Antal, Szilágyi Attila, Szitta Tamás, Szövényi Gergely, Tajti László, Tar János, Tarján Júlia, Tihanyi Gábor, Tirják László, Tóth Imre, Tóth László, Tóth László dr., Tóth Péter, Tőgye János, Török Hunor, Török Sándor, Udvardy Ferenc, Utassy Tibor, Váczi Miklós, Vadász Csaba, Vajda Zoltán, dr. Vajna Tamásné, Vámosi Tünde, Ványi Róbert, Váradi Csaba, Vasas András, Verseczki Nikoletta, Veres Péter, Vidra Tamás, Vincze Tibor, Viszló Levente, Zalai Tamás, Zeitz Róbert, Zelenák Attila, Zölei Anikó, Zsíros Sándor

További közreműködők:

Bedő Péter, Belényesi Márta, Berényi Zsombor, Czanka Gábor, Csonka Viktória, Gergely Attiláné, Gilly Zsolt, Jegyes László, Kiss Maja, Kismarczi Attila, Knauer Anna, Kovács Krisztina, Kovács Zsolt, dr. Nagy László, Schlosser Tamás, Pálfi Szabolcs, Pecze Rozália, Schmidt Emese, Ujhelyi Péter

IMPRESSZUM

Írta: Béltekiné Gál Anikó, Ezer Ádám, Fehérvári Péter, Nagy Attila, Palatitz Péter, Solt Szabolcs

Angolra fordította: Béltekiné Gál Anikó

Románra fordította: Nagy Attila

Hátlap fotók: Csonka Péter, Ezer Ádám, Kerekes István EFIAP, Lóki Csaba, Máté Bence, Molnár István Lotár, Palatitz Péter, Solt Szabolcs

Nyomdai és grafikai munkák: Földes Andor, Soproni Anzsu Kft.

Megjelent: 2500 példányban magyar, 1000 példányban román és 500 példányban angol nyelven

Kiadja: Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME / BirdLife Hungary)

H-1121 Budapest, Költő u. 21. Tel: (+36) 1275-6247, Fax: (+36)

1275-6267, Adószám: 19001243-2-43

E-mail: mme@mme.hu; honlap: www.mme.hu,

www.falcoproject.hu

Minden támogatást szívesen veszünk a projekt folytatásához és szívesen adunk bővebb felvilágosítást a programmal kapcsolatban.

